

فهرست مطالب	
2 و 1	فصل اول: کلیات
3 و 4 و 5 و 6	فصل دوم: ایمنی
7	فصل سوم: بهداشت کار، محیط زیست، تسهیلات بهداشتی و رفاهی
8	فصل چهارم: وسایل و تجهیزات حفاظت فردی
9 و 10	فصل پنجم: وسایل و سازه های حفاظتی
11 و 12	فصل ششم: وسایل، تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی
13 و 14	فصل هفتم: وسایل دسترسی
15 و 16	فصل هشتم: تخریب
17	فصل نهم: عملیات خاکی و گودبرداری
18 و 19	فصل دهم: عملیات ساخت، برپایی و نصب اسکلت ساختمان
20 و 21	فصل یازدهم: سایر مقررات مربوطه

فصل اول: کلیات	
کار در ساعات غیرعادی - بیمه مسولیت مدنی و شخص ثالث کارگاه - مسولیت ایمنی و بهداشت کار و حفاظت محیط زیست - پیمانکار اصلی - مسؤل ایمنی	
1	عملیات ساختمانی
2	مرجع رسمی ساختمان
2	کارگاه ساختمانی - در صورت اخذ مجوز معابر مجاور کارگاه جزء کارگاه ساختمانی
2	محل کار
2	وسایل و تجهیزات
2	مرجع ذیصلاح
2	شخص ذیصلاح
3	مهندس ناظر
3	سازنده (مجری)
3	صاحب کار
3	پیمانکار
3	خویش فرما
4	کارفرما
4	کارگر
4	حفاظت
4	ایمنی
4	خطر
5	بهداشت کار
5	محیط زیست
5	حادثه ناشی از کار
5	بیماری ناشی از کار یا بیماری شغلی
5	ریسک - مدیریت ریسک - ارزیابی ریسک
6	کار در ساعات غیرعادی
6	کار نگهبان و کارگران حفاظت ایمنی کار در ساعات غیرعادی نیست
6	کار در شب
6	سازه موقت
6	برچسب گذاری

7	برگه اطلاعات ایمنی مواد
7	مجوزهای خاص و اقدامات قبل از اجرا توسط سازنده
7	بیمه مسولیت مدنی و شخصی ثالث کارگاه
8	<p>مسولیت ایمنی و بهداشت کار و حفاظت محیط زیست :</p> <p>هرگاه یک یا چند کارفرما یا افراد خویش فرما بطور همزمان در یک کارگاه مشغول کار شوند</p> <p>- هر کارفرما در محدوده پیمان خود</p> <p>- سازنده یا پیمانکار اصلی نیز مسئول مراقبت و ایجاد هماهنگی بین چند کارفرما می باشد</p>
8	برقراری بیمه مسولیت مدنی و شخص ثالث از مسولیتهای سازنده کارفرما و مسئولین نمی کاهد
8	سازنده و سایر کارفرمایان موظف به:
8	تهیه وسایل و تجهیزات برای تامین ایمنی، سلامت و بهداشت کارگران می باشند
9	در کارگاههای با زیربنای بیش از 3000 متر مربع یا 18 متر ارتفاع از روی پی، معرفی شخص ذیصلاح به عنوان مسئول ایمنی الزامی است
9	مسئول ایمنی کارگاه گودبرداری
9	در صورت وقوع حادثه سازنده باید کار را متوقف کند - وقوع حادثه منجر به جرح و فوت
9	کارفرما نباید به کارگر اجازه دهد خارج از ساعت کاری به تنهایی کار کند
9	انجام کار در ساعت غیر عادی نیاز به روشنایی دارد
9	شهرداری و مراجع صدور پروانه و سازمان نظام مهندسی ناظر بر عملکرد سازنده و مهندس ناظر

فصل دوم : ایمنی	
علائم و تابلو - ایمنی عابران - خطر برای عابران - راهروی سرپوشیده - فاصله بنای در دست تخریب - فاصله بنای در دست احداث یا تعمیر و بازسازی - راه عبور موقت - پل موقت عبور - بیرون زدگی	
11	سازنده موظف به پیام رسانی موثر در کارگاه با استفاده از علائم هشدار دهنده است
11	علائم و تابلوها
11 و 12	ایمنی عابران و مجاوران کارگاه ساختمانی
12	تخلیه مصالح ساختمانی در معابر عمومی یا مجاور
12	اگر پایه های داربست در معابر عمومی باشد
12	اگر در اثر عملیات ساختمانی خطر متوجه عابران و خودروها شود: - گماردن نگهبان یا پرچم خطر و نرده حفاظتی و علائم هشدار دهنده
12 و 34	شرایط احداث راهروی سرپوشیده موقت در راه عبور عمومی - فاصله بنای در دست تخریب از معابر عمومی کمتر از 40 درصد ارتفاع آن - فاصله بنای در دست احداث یا تعمیر و بازسازی از معابر عمومی کمتر از 25 درصد ارتفاع آن باشد
12	اگر راه عبور عمومی مسدود شود راه عبور موقت بگذاریم
13	پل موقت عبور عابر پیاده - نصب پل عابر پیاده با حداقل عرض 1/5 متر یا عرض پیاده رو
13	بیرون زدگی هر یک از اجزاء سازه های موقت از قبیل حصار حفاظتی موقت کارگاه، سرپوش حفاظتی و داربست ممنوع است مگر.....
13	فاصله عمودی بیرون زدگی از روی سطح پیاده رو نباید کمتر از 2/5 متر و از روی سطح سواره رو کمتر از 4/5 متر باشد.
13	درها و پنجره ها نباید از داخل کارگاه به سمت گذر عمومی باز شوند.
سقوط افراد - بارگذاری بیش از حد - قرار دادن مراقب - حریق - سوختگی	
13	جلوگیری از سقوط افراد
13	بارگذاری بیش از حد ایمنی ممنوع
14	جلوگیری از ورود افراد متفرقه - مراقب یا مراقبینی در تمام طول روز و شب
ضایعات مصالح احتراقی - مایعات اشتعالی - وسایل گرم کننده موقت - گازسوز - نفت	
14	جلوگیری از حریق، سوختگی و برق گرفتگی
14 و 17	ضایعات مصالح قابل احتراق
14	جمع آوری و انبار کردن و نگهداری موقت مواد و مصالح قابل احتراق مثل روغن، گریس، مواد نفتی و روی وسایل و تجهیزات ساختمانی ممنوع

17 و 14	مایعات قابل اشتعال
15	مایعاتی که نقطه شعله زنی آنها کمتر از 7 درجه سانتیگراد است
15	محل تعبیه برای خروجی و سرریز مخازن سوخت
15	مایعات سریع الاشتعال
15	وسایل گرم کننده موقت
15	استفاده از وسایل برقی دست ساز مجاز نمی باشد .
15	وسایل گرم کننده برقی و وسایل گاز سوز
15	استفاده از وسایل گازسوز و نفت سوز بدون دودکش در فضاهای کاملاً بسته، بدون تهویه کافی ممنوع
15	ریختن نفت در بخاریهای نفتی، در هنگام روشن بودن آنها جلوگیری شود
پخت قیر - آسفالت - بشکه - سطل مخصوص حمل قیر - گرم کردن قیر	
15	پخت قیر و آسفالت
16	محل قرارگیری بشکه و دیگهای پخت قیر و آسفالت
16	ظروف محتوی قیر داغ
16	کارگرانی که به گرم کردن قیر ، پخت، حمل و پخش آسفالت اشتغال دارند
16	گرم کردن بشکه های محتوی قیر جامد: - ابتدا قسمت فوقانی وبعد قسمت تحتانی گرم شود
16	هنگام حرارت دادن بشکه قیر، باید درب آن کاملاً باز باشد
16	سطل های مخصوص حمل قیر و آسفالت داغ
16	کارگران پخت قیر و آسفالت پس از پایان کار، مجاز به پاکسازی لباسی که بر تن دارند با مواد قابل اشتعال از قبیل بنزین نمی باشند.
برشکاری - جوشکاری - لباس کارگر - جوشکاری روی فلزات و مخازن خالی - بشکه به عنوان جایگاه کار	
17	برشکاری و جوشکاری با گاز و برق
17	وسایل حفاظت فردی کارگران جوشکار - لباس کار مقاوم در برابر آتش
14 و 17	در مکان هایی که مواد قابل احتراق و اشتعال نگهداری می شود، و یا در نزدیکی مواد یا دستگاه هایی که بخار و یا گازهای قابل اشتعال و قابل انفجار ایجاد می کنند: - باید از جوشکاری و برشکاری حرارتی دوری کنند
14 و 17	در مواردی که امکان دور کردن مواد قابل احتراق و اشتعال از محوطه جوشکاری و برشکاری حرارتی وجود ندارد: - از صفحات و مواد مقاوم در برابر آتش استفاده میشه + یکنفر کمکی برای اطفای حریق

17	درموقعی که جوشکاری روی فلزات دارای پوشش قلع، روی و نظایر آن صورت می گیرد -دود و گازهای حاصل از جوشکاری به خارج از محل کار هدایت شود
17	استفاده از بشکه به عنوان جایگاه کار ممنوع است
17	نحوه جوشکاری یا برشکاری حرارتی بر روی ظروف و مخازن خالی که قبلا حاوی مواد قابل اشتعال و انفجار بوده و ممکن است در آن گازهای قابل اشتعال و انفجار ایجاد شود.
18	هیچ نوع ظرف بسته نباید مورد جوشکاری یا برشکاری حرارتی قرار گیرد مگر منفذی در آن ایجاد شده باشد
نشت یابی شیلنگ - مشعل - جوشکاری برقی - سیلندرهای گاز - کلاف برای جابجایی - موانع ضد آتش - سیلندرهای گاز اکسیژن - شیر سیلندر استیلن	
18	برای نشت یابی شیلنگ های برشکاری و جوشکاری و اتصالات: استفاده از کف صابون
18	نحوه تعویض مشعل برشکاری و جوشکاری
18	برای روشن کردن مشعل برشکاری و جوشکاری باید از فندک یا شعله پیلوت استفاده شود.
18	نحوه انجام عملیات جوشکاری برقی در فضاهای مسدود و مرطوب
18	مراقبت و نگهداری از سیلندرهای گاز تحت فشار
18	شیر سیلندرها باید با دست و بدون استفاده از چکش و آچار باز شود
18	نحوه بالا بردن و پایین آوردن سیلندرها از ارتفاع استفاده از کلافهای مخصوص برای جابجایی سیلندر
19	موانع ضد آتش
19	پیشگیری از خطر اشتعال و انفجار سیلندرهای گاز اکسیژن باید از آلودگی شیرآلات و اتصالات آن به روغن و گریس خودداری شود.
19	سیلندرهای اکسیژن به جز در هنگام جوشکاری یا برشکاری حرارتی، باید جدا از سیلندرهای دیگر نگهداری شوند.
19	سیلندرهای دارای نشت گاز
19	شیلنگ های گاز باید سالم و بدون ترک باشد
19	نحوه اتصال شیلنگ به سیلندرها : استفاده از بست - عدم بکارگیری سیم
19	در صورتی که نیاز به گرم کردن شیر سیلندر استیلن باشد، این کار باید به وسیله آب گرم انجام شود.
خطوط برق - کابل زیرزمینی - خطوط هوایی برق - وسایل اطفاء حریق - سطهای آب و ماسه - کپسولهای خاموش کننده - شیرهای آتشنشانی	
19	خطوط انتقال نیروی برق
19	حریم خطوط برق عبوری از مجاور
20	بررسی کابلهای زیرزمینی در هنگام گودبرداری

20	شروع عملیات ساختمانی در مجاورت خطوط هوایی برق فشار ضعیف
20	وسایل و تجهیزات اطفاء حریق
20	سطحهای آب و ماسه و کپسولهای خاموش کننده
20	لوله ها و شیرهای آتش نشانی - فاصله این لوله ها و شیرها تا خیابان مشخص و در شعاع 2 متری از شیرهای برداشت (شیر آتش نشانی) - یا فاصله بین آنها و خیابان، نباید هیچ گونه مصالح یا ضایعات ساختمانی ریخته شود.

فصل سوم : بهداشت کار، محیط زیست ، تسهیلات بهداشتی و رفاهی	
21	ارزیابی ریسک های بهداشت کار
21	شرایط مواد شیمیایی و ترکیبات مورد استفاده در محل های کار از قبیل ظروف حاوی حلال ها، مواد قابل اشتعال و احتراق، اسیدها، فلوتور و سایر مواد مورد استفاده
شیر - کارت سلامت - آلاینده - سرمازدگی - پسماندها - دخانیات - نخاله	
21	کارگرانی که به طور مستمر با گچ و سیمان یا سایر مواد آلود کننده در ارتباطند شیر داده شود
22	کارت سلامت شغلی برای شاغلین کارگاه
22	میزان آلاینده ها از مقدار مجاز بیشتر باشد: پیش بینی تمهیدات با کارفرما
22	وظایف سازنده برای کاهش آلاینده ها
22	برنامه های کنترلی مناسب جهت کاهش آلاینده ها
22	دستورالعمل اجرایی در وضعیت بحرانی و خطرناک
23	حفظ و سلامتی کارگران در اثر سرمازدگی
23	رها سازی نخاله و پسماندهای باقی مانده از فرایندهای عملیات ساختمانی ممنوع است - دفع این مواد مطابق با قانون مدیریت پسماندها
23	در حین اجرای کار اعمالی چون خوردن، آشامیدن و استعمال دخانیات ممنوع
خانه بهداشت - قرص نمک طعام - آب آشامیدنی - تابلو غیر قابل شرب - سرویس بهداشتی - رختکن - غذاخوری و محل اقامت	
23	تشکیل خانه بهداشت با بیش از 200 نفر شاغل
24	دادن قرص های نمک طعام به کارگرانی که در گرمای زیاد برای مدت مدیدی کار میکنند
24	آب آشامیدنی
24	تابلوی " غیر قابل شرب "
24	سرویسهای بهداشتی - به ازای هر 25 نفر کارگر، حداقل یک توالت و روشویی بهداشتی و محصور
24	محل های تعویض لباس (رختکن)
24	غذاخوری و محل اقامت و استراحت کارگران
نور و روشنایی - تهویه - وسایل کمکهای اولیه - تماس فوری -اورژانس	
25	نور و روشنایی - تهویه
25	وسایل کمکهای اولیه
25	وسایل ارتباطی برای تماس فوری با مرکز اورژانس و آتش نشانی

فصل چهارم : وسایل و تجهیزات حفاظت فردی	
27	کارفرما موظف است وسایل و تجهیزات حفاظت فردی برای کارگران، افراد خویش فرما، سایر کسانی که در کارگاه ساختمانی فعالیت و یا به دلیلی وارد کارگاه می شوند را تهیه و در اختیار افراد مذکور قرار دهد
بازدید مستمر وسایل - کلاه ایمنی - حمایل بند - طناب مهار - کار در عمق چاه - عینک - سپر محافظ	
27	بازدید مستمر وسایل و تجهیزات حفاظت فردی توسط شخص ذیصلاح
27	کنترل وسایل حفاظت فردی که قبلا مورد استفاده قرار نگرفته اند توسط شخص ذیصلاح شوند
28	کلاه ایمنی
28	حمایل بند کامل بدن و طناب مهار
28	تجهیزات حفاظت فردی برای کارهایی از قبیل جوشکاری، سیم کشی : - حمایل بند کامل بدن و طناب مهار
28	بازدید و کنترل وسایل و تجهیزات حفاظت فردی در ارتفاع: قبل از هر بار استفاده
28	کارگرانی که در عمق چاه کار می کنند
28	عینک ایمنی و سپر محافظ صورت
کارگران ماسه پاش و بتن پاش - ماسک تنفسی - کفش و پوتین - کفش عایق - چکمه - دستکش - مته برقی - لباس کار - گوشی حفاظتی - جلیقه - گتر	
29	کارگران ماسه پاش و بتن پاش : عینک ایمنی + سپر محافظ صورت + سرپوش و سربند حفاظتی
29	ماسک تنفسی حفاظتی -- کفش و پوتین ایمنی
29	هنگام کار، پاهایشان در معرض خطر برخورد با اجسام داغ و برنده یا سقوط اجسام قرار دارند
29	کفش و پوتین ایمنی استاندارد
29	کفش ایمنی مخصوص عایق الکتریسیته
30	چکمه و نیم چکمه لاستیکی: بتن ریزی + مواردی که کار ساختمانی الزاما در آب انجام می شود
30	دستکش حفاظتی - کارگرانی که با دستگاه مته برقی و یا سایر وسایلی که قطعات گردنده آنها احتمال درگیری با دستکش آنان را دارد کار می کنند استفاده از دستکش ممنوع است - کارگران برق کار: دستکش عایق الکتریسیته استاندارد
30	لباس کار
31	گوشی حفاظتی - جلیقه نجات
31	گتر حفاظتی کارگرانی که در معرض پاشش فلزات مذاب یا جرقه های جوشکاری یا برشکاری قرار دارند

فصل پنجم : وسایل و سازه های حفاظتی	
جان پناه و نرده حفاظتی موقت - پاخورهای حفاظتی - راهروی سرپوشیده - عرض پیاده رو - شیب لبه - سرپوش حفاظتی - شرایط پوشش حفاظتی	
33	<p>جان پناه و نرده حفاظتی موقت</p> <ul style="list-style-type: none"> - برای جلوگیری از سقوط افراد در مواردی که ارتفاع سقوط بیش از 120 سانتی متر باشد نصب گردد - ارتفاع نرده حفاظتی موقت از کف یا سکو نباید از 0/9 متر کمتر و از 1/10 متر بیشتر باشد - ارتفاع نرده حفاظتی موقت راه پله و سطوح شیبدار نباید از 0/75 متر کمتر و از 0/85 متر بیشتر باشد - نرده حفاظتی باید در فواصل حداکثر 2 متر، دارای پایه های عمودی بوده
34	<p>پاخورهای حفاظتی به ارتفاع 150 میلی متر باید در طرف باز سکوهایی کار جهت جلوگیری از لغزش</p> <ul style="list-style-type: none"> - پاخور از جنس چوب مناسب به ضخامت حداقل 25 میلی متر - در صورت استفاده از ورق فولادی لبه های آن نباید تیز و برنده باشد
12و34	<p>راهرو سرپوشیده موقت</p> <ul style="list-style-type: none"> - ارتفاع راهروی سرپوشیده نباید کمتر از 2/5 متر و عرض آن نیز نباید کمتر از 1/5 متر باشد - عرض پیاده روی موجود کمتر از آن باشد که در ایت صورت، هم عرض پیاده رو خواهد بود - شیب لبه های بیرونی سقف راهرو دارای دیواره شیب داری از چوب یا فولاد مقاوم به ارتفاع حداقل 1 متر - زاویه این حفاظ باید نسبت به سقف حداقل 30 و حداکثر 45 درجه به طرف خارج اختیار گردد
35	استفاده از تخته های چوبی در سقف راهروی موقت و ضخامت آنها حداقل 50 میلی متر بوده
35	استفاده از مصالح غیر مقاوم مانند توری سیمی، گونی و از این قبیل در سقف راهرو سرپوشیده ممنوع می باشد
35	سرپوش حفاظتی
35	پوشش موقت فضاهای باز
35	<p>شرایط پوشش حفاظتی موقت</p> <ul style="list-style-type: none"> - دهانه های باز با ابعاد کمتر از 0/45 متر تخته های چوبی با ضخامت حداقل 25 میلیمتر - دهانه های باز با ابعاد بیشتر از 0/45 متر تا 2/5 متر، تخته های چوبی با ضخامت حداقل 50 میلیمتر - در صورت استفاده از پوشش های فولادی از مقاومت لازم برخوردار باشد
پرده های برزنتی - سقف موقت - تورهای ایمنی - حصار حفاظتی	
35	جلوگیری از ریزش مصالح، زیبایی منظر شهر جدار خارجی ساختمان در دست احداث پرده های برزنتی یا پلاستیکی مقاوم پوشانده شود

36	سقف موقت به صورت سکوی کار : <ul style="list-style-type: none">- تخته های چوبی با ضخامت 50 میلی متر و پهنای 250 میلی متر که محکم به هم بسته می شوند- فاصله تکیه گاه تخته ها نباید بیش از 2/4 متر باشد
36	تورهای ایمنی <ul style="list-style-type: none">- مواردی که نصب سکوهایی کار و نرده های حفاظتی در ارتفاع بیش از 3/5 متر امکان پذیر نباشد، باید تور ایمنی در فاصله حداقل 2/4 متر و حداکثر 4/6 متر پایین تر از ناحیه یا تراز کاری نصب گردد- استفاده از تورهای فرسوده و آسیب دیده به هیچ وجه مجاز نمی باشد
36	حصار حفاظتی موقت <ul style="list-style-type: none">- ارتفاع حصار حفاظتی موقت نباید از کف معبر عمومی و یا فضای مجاور آن کمتر از 1/9 متر باشد- در فواصل حداکثر 2 متر دارای پایه های قائم دارد

فصل ششم : وسایل، تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی	
فاصله از تقاطع - آسانسورهای موقت حمل بار و نفر - قرقره وینچ - متصدی دستگاه ها و وسایل بالابر - برگ گواهی اجازه کار	
39	استفاده از ماشین آلات غیر متعارف ممنوع
39	در صورت اخذ مجوز استقرار وسایل، تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی در معابر عمومی، این وسایل نباید در فاصله کمتر از 15 متر از تقاطع قرار گیرند
40	بازدید وسایل و تجهیزات و ماشین آلات توسط اشخاص ذیصلاح - قبل استفاده برای اولین بار - پس از هرگونه جابجایی، نصب و تعمیر - در فواصل زمانی معین
41	نحوه تعمیر وسایل و تجهیزات که حاوی بخار یا هوای فشرده است
41	استفاده از ماشین آلات با موتورهای احتراقی و تولید دود در محل های بسته ممنوع مگر با تهویه کافی
42	سیم های اتصال زمین
42	دستگاهها و وسایل موتوری بالابر
43	استفاده از آسانسورهای موقت حمل بار و نفر بدون حضور متصدی مربوط ممنوع می باشد
43	دستگاه های بالابر دارای سیستم قطع کننده برای مواقع اضطراری به خصوص سیستم قطع کننده خودکار برای متوقف نمودن قلاب در فاصله حداکثر 200 میلیمتری از قرقره وینچ باشد
43	متصدی دستگاه ها و وسایل بالابر همزمان، با کار بر روی دستگاه مورد نظر، حق انجام کار دیگری را ندارد
44	قلاب دستگاه ها و وسایل بالابر مجهز به شیطانک باشد
44	دستگاههای بالابر ثابت از قبیل جرثقیل های برجی (تاور کرین ها) و آسانسورهای موقت
44	بازدیدهای دوره ای از قسمت های مختلف دستگاه ها و وسایل بالابر - بازدید روزانه قلاب ها، حلقه ها، اتصالات، چنگک ها، کابل ها، زنجیرها و ... - بازدید فنی کلیه قسمت های دستگاه، هفته ای یک بار، توسط شخص ذیصلاح - معاینه فنی و آزمایش کلیه قسمت های دستگاه توسط شخص ذیصلاح و صدور برگ گواهی اجازه کار، هر 6 ماه یک بار یا قبل از استفاده برای اولین بار یا پس از هرگونه جابجایی و نصب در محل جدید
45	شرایط رانندگان یا متصدیان دستگاه ها و وسایل بالابر
45	هر دستگاه بالابر علاوه بر متصدی یا راننده، باید دارای یک نفر کمک متصدی یا علامت دهنده نیز باشد
45	شرایط عبور بار به وسیله دستگاه های بالابر از روی معابر، فضاهای عمومی و خصوصی و از روی املاک مجاور کارگاه - کسب مجوز از مرجع رسمی ساختمان - اطلاع کتبی به مالکین و ساکنین +انجام تمهیدات ایمنی

46	کار هنگام آویزان بودن بار از دستگاه بالابر
46	جابجایی و حمل کارگران و افراد با وسایل بالابرنده بار ممنوع می باشد
46	هنگام باد و طوفان شدید از کار کردن با بالابر خودداری شود
46	نحوه استقرار جرثقیل های متحرک
47	وسایل موتوری نقل و انتقال، خاکبرداری و جابجایی مصالح ساختمانی
47	بارگیری بیش از ظرفیت مجاز وسایل موتوری حمل بار ممنوع است
47	نصب علائم هشدار دهنده و آگاه کننده نظیر چراغ چشمک زن یا پرچم قرمز
47	بارگیری وسایل نقلیه موتوری - کابین راننده با ورق های فولادی مقاوم تقویت و محافظت شده باشد - جلوگیری از حرکت اتفاقی و مهار وسایل موتوری با استفاده از موانع + ترمز دستی
48	در هنگام توقف (پارک) وسایل موتوری گودبرداری و خاکبرداری تیغه آنها باید روی زمین باشد
48	تخلیه یا بارگیری وسایل موتوری در محیط های بسته : تهویه کافی در غیر آن موتور خاموش

فصل هفتم : وسایل دسترسی	
	بشکه - ظرفیت داربست - کارهای سنگین - کارهای سبک - بازدید داربست - پایه های داربست
49	استفاده از بشکه بعنوان جایگاه کار ممنوع می باشد
49	داربست
49	داربست علاوه بر ایستایی و پایداری لازم، ظرفیت پذیرش 4 برابر بار مورد نظر را داشته باشد
50	رنگ کردن اجزاء چوبی داربست
50	تخته های چوبی که برای جایگاه داربست مورد استفاده قرار می گیرند باید دارای ضخامت یکسان بوده و حداقل دارای 250 میلی متر عرض و 50 میلی متر ضخامت باشند
50	فاصله تکیه گاه های تخته ها حداکثر برای کارهای سنگین 1/8 متر و برای کارهای سبک 2/3 متر باشد
	بازدید داربست:
50	<ul style="list-style-type: none"> - قبل از شروع به استفاده - حداقل هفته ای یکبار در حین استفاده - بعد از هرگونه تغییر یا وقفه در استفاده - پس از وقوع باد، طوفان، زلزله و عوامل مشابه که استحکام و پایداری داربست مورد تردید قرار گیرد
51	برای پیشگیری از سقوط کارگران در طرف باز جایگاه کار داربست : نرده حفاظتی استفاده شود
51	برای پیشگیری از افتادن مصالح و ابزار کار از روی کف جایگاه : پاخورهای حفاظتی استفاده شود
51	شرایط کار در فصل سرما هنگامی که بر روی جایگاه کار مستمر بر داربست برف یا یخ وجود دارد
51	انبار کردن مصالح ساختمانی روی داربست
51	تامین ایستایی داربست و جلوگیری از واژگون شدن
51	جهت جلوگیری از لغزش پایه های داربست باید روی صفحات مقاوم قرار گیرند
51	در تقاطع دو ضلع مجاور داربست باید بهم متصل و کلاف شوند
51	در مواقع طوفان یا باد شدید از کار کردن کارگران جلوگیری شود.
51	برچیدن داربست چوبی
نردبان - حمل بار با دست - راه پله موقت - نردبان ثابت - نردبان یک طرفه - نردبان دو طرفه - راه پله موقت - راه شیب دارو گذرگاه -	
عرض راه شیب دار : { فقط برای عبور افراد، عبور کاری و چرخ دستی و فرغون، حمل و جابجایی وسایل سنگین، در کود برداری ها }	
52	نردبان
52	هنگام استفاده از نردبان، حمل بار با دست ممنوع می باشد
52	طول نردبان باید 1 متر از کفی که برای رسیدن به آن مورد استفاده قرار می گیرد، بلند تر بوده و این قسمت

	اضافی فاقد پله باشد
52	از یک نردبان نباید بیش از یک نفر به طور همزمان استفاده نماید
52	نردبان ثابت با طول بیش از 3 متر باید مجهز به سامانه متوقف کننده از سقوط باشد حداکثر در هر 9 متر، یک پاگرد تعبیه شود
53	افزودن ارتفاع نردبان با جعبه یا بشکه در زیر پایه های آن یا اتصال دو نردبان کوتاه به یکدیگر مجاز نیست
53	ن نباید نردبان یک طرفه با طول بیش از 10 متر مورد استفاده قرار گیرد
53	نردبان دوطرفه در حالت باز نباید ارتفاع آن از 3 متر بیشتر باشد
53	استفاده از نردبان در هنگام بارندگی و احتمال لغزندگی پایه ها ممنوع
53	استقرار نردبان یکطرفه قابل حمل باید بگونه ای باشد که زاویه ایجادی بین نردبان و سطح مبنا در حدود 75 درجه بوده
53	استقرار نردبان یکطرفه قابل حمل در زاویه ای بین 75 تا 90 درجه بوسیله اتصالات ایمن با سازه یا دیوار صورت گیرد
54	راه پله موقت - عرض آنها حداقل 1 متر، پهنای کف آنها حداقل 280 میلی متر، ارتفاع آنها حداقل 140 میلی متر و حداکثر 220 میلی متر باشد - ضریب ایمنی بارگذاری آن حداقل 2/5 نسبت به حداکثر بارهای وارده باشد.
54	راه شیب دار و گذرگاه
54	راه شیب دار و گذرگاهی که علاوه بر افراد، برای عبور گاری، چرخ دستی و یا فرغون نیز مورد استفاده قرار می گیرند
54	ضریب ایمنی بارگذاری 2.5 نسبت به حداکثر بارهای وارده
55	استفاده از تخته چوبی به ضخامت حداقل 50 میلی متر در پوشش کف این راه ها استفاده از نرده حفاظتی در اطراف باز راههای شیب دار و معابر با احتمال سقوط افراد
55	عرض راه شیب دار و گذرگاهها: - فقط برای عبور افراد حداقل 0.6 متر است. - علاوه بر افراد عبور گاری و چرخ دستی و فرغون باشد عرض 1 متر و حداکثر 18 درصد شیب (حدود 10 درجه) و سطح هموار – فاصله عمودی بین پاگردها بیش از 3.5 متر - برای حمل و جابجایی وسایل سنگین یا وسایل نقلیه استفاده می شوند، نباید کمتر از 3/5 متر باشد، به علاوه در طرفین آن باید موانع محکم و مناسب نصب گردد. - در گود برداری ها باید حداقل 4 متر بوده و جداره های آن نیز پایدار گردد.

فصل هشتم : تخریب	
57	مجوز لازم از مرجع رسمی ساختمان و کسب اجازه از ناظر
58	جمع آوری، حمل و دفع مواد حاصل از تخریب و انتخاب محل مجاز با استفاده از قانون مدیریت پسماندها صورت گیرد
58	اگر ساختمان مورد تخریب برق گیر داشته باشد
58	راه های ارتباطی ساختمان مورد تخریب
58	تخریب ساختمان هایی که بر اثر فرسودگی، سیل، آتش سوزی، زلزله، انفجار و نظایر آن آسیب دیده یا از بین رفته اند: مهار و شمع بندی برای جلوگیری از ریزش و خرابی ناگهانی
58	ارتفاع ساختمان مورد تخریب از ساختمان ها و تاسیسات همجوار بیشتر باشد : نصب سرپوش حفاظتی
59	اجزای سازه و تجهیزات مورد استفاده در تخریب، نباید بیش از مقاومت خود، بارگذاری شوند
59	تخریب باید از بالاترین قسمت یا طبقه شروع شود و به پایین ترین قسمت یا طبقه ختم گردد
59	انباشتن مصالح و ضایعات جدا شده از ساختمان مورد تخریب در پیاده رو و دیگر معابر و فضاهای عمومی بدون کسب مجوز رسمی ساختمان ممنوع است.
59	تخریب در شب به جز در مواقع اضطراری که به تایید مرجع رسمی ساختمان می رسد، مجاز نمی باشد.
تخریب کف و سقف - طاق ضربی - بتن پیش تنیده یا پس کشیده - تخریب دیوار - تخریب سازه های بتنی - ژاکت ضد ضربه - تخریب سازه های فولادی - تخریب دودکش های بلند صنعتی - مصالح و ضایعات	
60	تخریب کف و سقف
60	طاق های ضربی
60	سقف هایی که از بتن پیش تنیده یا پس کشیده تشکیل یافته اند
60	تخریب سقف طاق ضربی - روی تیرها یا تیرچه ها، تخته های چوبی سالم به عرض 250 میلی متر و ضخامت 50 میلی متر به طور عرضی و به تعداد کافی قرار داده شود
60	تخریب طاق های شیروانی یا چوبی
60	تخریب دیوار
60	تمام یا قسمتی از دیواری که ارتفاع آن بیش از 22 برابر ضخامت آن باشد، نباید بدون مهاربندی جانبی آزاد بماند، مگر اینکه اساسا برای ارتفاع بیشتر محاسبه و ساخته شده باشد
61	قبل از تخریب هر یک از دیوارها، باید تا فاصله 3 متری از آنها کلیه سوراخهایی که در کف قرار دارند با پوشش موقت مناسب پوشانده شوند
61	تخریب دیوارهایی که برای نگهداری خاک زمین یا ساختمان مجاور ساخته شده اند، باید پس از اجرای سازه های نگهبان انجام شود

61	تخریب سازه های بتنی
61	ژاکت ضد ضربه
61	تخریب سازه های فولادی
61	قبل از بریدن یا باز کردن قطعات فولادی جلوگیری از سقوط آزاد قطعات
62	تخریب دودکش های بلند صنعتی و سازه های مشابه
62	در صورت تخریب دستی دودکش : - از داربست استفاده شود - تخریب سازه از بالا به پایین است - محل استقرار کارگران پائین تر از نقظه بالایی سازه بوده و این اختلاف ارتفاع حداقل 0.5 و حداکثر 1.5 است.
62	مصالح و ضایعات از داخل دودکش به پایین ریخته شود.
62	هر صورت ارتفاع ضایعات حاصل از تخریب در داخل کوره نباید بیشتر از 2 متر باشد.
62	مصالح و ضایعات ناشی از تخریب - سقوط آزاد ممنوع - تخلیه از داخل کانال های مخصوص پیش بینی شده
63	مصالح و ضایعات ناشی از تخریب نباید روی کف طبقات به صورتی انباشته شوند که از ظرفیت باربری مجاز کف طبقه مربوط بیشتر باشد

فصل نهم : عملیات خاکی و گودبرداری	
ورود به محدوده مالکیت املاک مجاور و همچنین معابر عمومی - حفر چاه در معابر عمومی - بازدید دیواره های محل گود برداری - لبه گود - گود با عمق بیش از 1 متر - عرض معابر و راههای شیب دار - گود برداری های عمیق و وسیع -	
65	سطح خطر گود برداری
65	اقدامات لازم توسط سازنده قبل از شروع عملیات خاکی
66	گودبرداری در نزدیکی و یا مجاورت یکی از ایستگاه های خدمات عمومی از قبیل آتش نشانی و اورژانس
66	استفاده از روش های پایدار سازی دیواره های گودبرداری از قبیل میخ کوبی و میل مهار ورود به محدوده مالکیت املاک مجاور و همچنین معابر عمومی ممنوع می باشد مگر با موافقت ذینفع و مرجع رسمی ساختمان
66	اگر حفر چاه در معابر عمومی یا محل هایی باشد که احتمال رفت و آمد افراد متفرقه وجود داشته باشد: محصور کردن محوطه-نصب علائم هشدار دهنده- جلوگیری از ورود افراد متفرقه-مسدود کردن دهانه ی آنها در پایان روز
67	گودبرداری [حفر طبقات زیر زمین و پی کنی ساختمانها]
67	اگر عملیات گودبرداری، خطری برای گود و ساختمانهای مجاور بوجود بیاورد
67	عملیات گود برداری در مجاورت بزرگراه ها، خطوط راه آهن یا مراکز و تاسیسات دارای ارتعاش انجام شود
67	بررسی و بازدید دیواره های محل گود برداری ، همچنین دیوارها و ساختمان های مجاور - قبل از پایدار سازی کامل، به صورت روزانه و بعد از پایدار سازی، حداقل هفته ای یک بار - بعد از وقوع بارندگی، طوفان، سیل، زلزله و یخبندان - بعد از هرگونه عملیات انفجاری - بعد از ریزش ناگهانی - بعد از وارد آمدن صدمات اساسی به مهارها
68و67	دلایل محصور کردن اطراف محل گودبرداری
68	در صورتی که گودبرداری و خاکبرداری در مجاورت معابر و فضاهای عمومی باشد: زدن حصار در فاصله حداقل 1/5 متر از لبه گود احداث و با علائم هشدار دهنده
68	مواد حاصل از گود برداری نباید به فاصله کمتر از 1 متر از لبه گود ریخته شوند
68	گود هایی که عمق آنها بیش از 1 متر می باشد، نباید کارگر در محل کار به تنهایی به کار گمارده شود
68	در گود برداری ها، عرض معابر و راههای شیب دار (رمپ) احداثی ویژه وسایل نقلیه نباید کمتر از 4 متر باشد
68	در محل گود برداری های عمیق و وسیع ، باید یک نفر نگهبان مسئولیت نظارت بر ورود و خروج کامیون ها و ماشین آلات سنگین را عهده دار باشد
69	حفاری چاهها و مجاری آب و فاضلاب
69	اقدامات مقنی قبل از ورود به چاه برای عملیات چاه کنی

فصل دهم : عملیات ساخت، برپایی و نصب اسکلت ساختمان	
	موقع نصب و برپایی اجزای فولادی - تیرهای واسط - مهار جانبی - اتصال با ستون های مجاور - کابل فولادی - داربست های معلق - قطعات فولادی مرکب - ضریب اطمینان اجزای قالب ها - وسایل حفاظت فردی برای کارگران : ساختن و حمل و ریختن بتن ، در معرض خطر سقوط ، کار به طور مداوم با سیمان - دستگاه بتن ساز
71	موقع نصب و برپایی اجزای فولادی سازه قبل از جدا کردن نگهدارنده ها و رها کردن آنها، حداقل های جوشکاری با بستن پیچ و مهره ها انجام شده باشد
71	همچنین قبل از نصب هر عضو سازه بر روی سازه دیگر، عضو زیرین سازه باید صد در صد پیچ و مهره یا جوشکاری شده باشد.
71	موقع نصب ستونها برای جلوگیری از سقوط ستون های نصب شده باید : - ستونها توسط تیرهای واسط یا سایر ستونها مهار شوند - اگر اتصال ستونها بوسیله ی تیرهای واسط شدنی نبود، موقتا با مهار جانبی پایدار شوند
72	هیچ ستونی نباید قبل از ایجاد اتصال با ستون های مجاور و تامین پایداری آن رها شود
72	برای بالابردن تیر آهن: کابل های فولادی و طنابهای مخصوص محکم استفاده شود
72	برای جلوگیری از صدمه دیدن کابل فولادی در اثر خمش بیش از حد: - قطعات چوب و یا مواد مشابه بین تیر آهن و کابل قرار داده شود - استفاده از زنجیر برای بستن تیر آهن ممنوع
72	در شرایط نامساعد جوی از قبیل باد، طوفان و بارندگی و یا در صورت ناکافی بودن روشنایی و محدود بودن میدان دید: کار روی اسکلت فولادی ممنوع
72	تیر و سایر قطعات فولادی نباید در هنگام نصب آغشته به برف، یخ و یا سایر مواد لغزنده باشند.
72	کارگرانی که سطح قطعات فولادی را با مواد شیمیایی و یا با روش ماسه پاشی تمیز می کنند، باید از ماسک های تنفسی استفاده نمایند
73	بالاکشیدن تیر آهن ها و سایر قطعات فولادی
73	نقاط اتصال مناسبی برای قلاب طناب نجات و مهار داربست های معلق
73	قطعات فولادی مرکب که می بایست در ارتفاع زیاد نصب شوند: - تا حد امکان روی زمین مونتاژ و نصب شوند - در غیر آن ابتدا در محل کارخانه یاپای کار پیش نصب
73	بالا کشیدن اجسام سنگین و حجیم از جمله تیر آهن و قطعات فولادی بصورت دستی یا طناب ، کابل یا نظایر آن ممنوع است
73	اجرای سازه های بتنی

73	کلیه اجزای قالب ها از قبیل شمع ها، پانل ها و سایر قطعات مربوط که برای قالب بندی و مهار کردن در کارهای بتنی، طراحی و استفاده می شوند ضریب اطمینان حداقل 2/5 نسبت به بارهای وارده، طراحی و ساخته شوند
74	وسایل حفاظت فردی برای کارگرانی که در امر ساختن، حمل و ریختن بتن اشتغال دارند
74	وسایل حفاظت فردی برای کارگرانی که در ارتفاع، به بستن میلگرد، قالب یا ریختن بتن می پردازند و در معرض خطر سقوط قرار دارند
74	وسایل حفاظت فردی برای کارگرانی که به طور مداوم با سیمان کار می کنند و یا در اندود، بتن پاشی (شاتکریت) یا چکشی کردن بتن فعالیت دارند
74	دستگاه بتن ساز

فصل یازدهم : سایر مقررات مربوطه	
سیم کشی برای استفاده های موقت - قطعات بتنی پیش ساخته - جنس و ضریب اطمینان قلاب ها - بام ساختمانها؛ سقف های شیب دار و شکننده - صفحات چوبی - دستگاه ضد جرقه - چسباندن موکت - چیدن کیسه های سیمان، آهک، گچ و .. - لوله های فولادی	
75	تاسیسات گرمایی، تعویض هوا و تهویه مطبوع
76	سیم های آزاد متحرک
76	سیم کشی برای استفاده های موقت در صورت امکان باید در ارتفاع 2/5 متر از کف انجام شود
76	تابلوهای برق موقت
77 و 76	نصب قطعات بتنی پیش ساخته
77	شرایط قلاب ها یا سایر وسایلی که در قطعات پیش ساخته بتنی به منظور سهولت جابجایی و بلند کردن آنها پیش بینی و تعبیه می گردد: - جنس قلاب ها از فولاد نرم (St37) و ضریب اطمینان 3
77	نصب قطعات پیش ساخته بتنی
77	کار بر روی بام ساختمانها؛ سقف های شیب دار و شکننده
77	کار کردن بر روی بام در هنگام باد، طوفان و بارندگی شدید و یا هنگام برف ممنوع
77	کار بر روی سقف های پوشیده از صفحات شکل پذیر و یا شکننده از قبیل صفحات موج دار نورگیر، باید از صفحات چوبی با عرض حداقل 250 میلی متر استفاده شود. -تعداد صفحات چوبی باید حداقل دو عدد باشد
78	وسایل حفاظت فردی برای کارگرانی که بر روی بام های شیب دار کار می کنند
78	نقاشی و پوشش سطوح با مواد شیمیایی و دیگر مواد قابل اشتعال - در صورت تهویه مصنوعی باشد: دستگاه ضد جرقه در خارج از فضای کار روشن باشد.
78	استفاده از دخانیات، کبریت و فندک و .. در هنگام چسباندن موکت و یا پوشش های پلاستیکی و نظایر آن ممنوع است.
78	حمل و نقل و جابجایی و انبار کردن مصالح
78	نحوه برداشتن مصالح انبار شده
78	نحوه انبار کردن تخته های چوبی

79	<p>چیدن کیسه های سیمان، آهک، گچ و نظایر آن بر روی هم:</p> <ul style="list-style-type: none">- نباید بیش از 10 ردیف روی هم چیده شوند- برداشتن آنها نیز باید به صورت ردیف های افقی انجام شود- آجر و سفال نباید با ارتفاع بیش از 2 متر انباشته شود و اطراف آن نیز باید با موانع مناسب محصور گردد
79	<p>لوله های فولادی که انبار می شوند، با موانع مناسب جهت جلوگیری از لغزش</p>
80	<p>عدم انباشتن مصالح شن و ماسه و خاک در کنار دیوار تا حد امکان</p> <ul style="list-style-type: none">- در غیر اینصورت باید این مصالح طوری انباشته شوند که فشار بیش از حد به دیوار یا تیغه وارد نشود